

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa [...] Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz
Inwestycyjny Zamknięty w W.

przeciwko G. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym 15 marca 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z 18 sierpnia 2021 r., sygn. akt I AGa 232/20,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**2) zasądza od G.S. na rzecz Niestandaryzowanego
Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.
kwotę 540 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 sierpnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu w sprawie z powództwa [...] Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. przeciwko G.S. o zapłatę, na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 25 czerwca 2019 r., oddalił apelację (pkt I) oraz rozstrzygnął o kosztach procesu (pkt II).

Pozwany wniósł skargę kasacyjną, w której żądał uchylenia wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, a skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

I.

1. Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

2. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

II.

4. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18).

Zagadnienia prawne przedstawione w skardze kasacyjnej nie spełniają powyższego kryterium, nie wskazują bowiem, że są istotne z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, zaś ich wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Sprowadzają się jedynie do kwestionowania dopuszczalności cesji wierzytelności, co nie rodzi wątpliwości z perspektywy art. 509 k.c. Szczegółowe kwestie w tym zakresie, dotyczące zwłaszcza zastosowania art. 129 k.p.c. zostały wyjaśnione w zaskarżonym wyroku Sądu Apelacyjnego.

III.

5. Obszerniej skarżący uzasadnia jako zagadnienie problem dopuszczalności orzekania przez sąd odwoławczy w składzie jednoosobowym, wskazując wątpliwości natury konstytucyjnej, a to na gruncie art. 32 ust. Konstytucji RP statuującego zasadę równości wobec prawa. Skarżący wskazuje ponadto zarzut, że art. 15z¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.) jest niezgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polski, albowiem narusza zasadę równego traktowania obywateli przez władze publiczne, co powoduje, że postępowanie cywilne w niniejszej

sprawie w zakresie procedowania przez Sąd Apelacyjny w Poznaniu w składzie jednoosobowym jest obarczone nieważnością. Zarzut ten wymaga bliższego rozważenia, tym bardziej, że zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod rozagę nieważność postępowania.

6. Rozpoznanie sprawy przez sąd w składzie jednoosobowym na podstawie art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, nie może być uznane za skutkujące nieważnością postępowania w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c.

7. Po pierwsze, nie może zachodzić nieważność postępowania w przypadku, gdy ustawa wprost wskazuje skład sądu, a sprawa jest w takim właśnie składzie, czyli zgodnie z kryteriami ustawowymi, rozpoznana.

8. Przypomnieć należy, że sędziowie są związani Konstytucją RP oraz ustawami (art. 178 Konstytucji RP). Już choćby z tego powodu wykluczone jest uznanie, że skład sądu orzekającego jest – jak stanowi art. 379 pkt 4 k.p.c. – „sprzeczny z przepisami prawa”, skoro to właśnie przepis ustawy taki skład określa.

Ewentualna wątpliwość co do zgodności ustawy z Konstytucją RP wymaga od sądu zwrócenia się z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego (art. 193 Konstytucji RP). Do czasu ewentualnego rozstrzygnięcia TK o hierarchicznej niezgodności normy prawnej pozostaje nią związany każdy skład orzekający, bez względu na to, czy chodzi o normę prawa procesowego, czy materialnego. Prawu polskiemu zasadniczo obcy jest model tzw. rozproszonej kontroli konstytucyjności (ang. *judicial review*), co powoduje, że żaden sąd poza wyspecjalizowanym (sądem lub trybunałem konstytucyjnym, względnie sądem innym, któremu na mocy aktu rangi konstytucyjnej powierzono rozstrzyganie o konstytucyjności prawa) nie ma kompetencji do samodzielnej oceny zgodności aktu niższej rangi z aktem rangi wyższej, w tym z ustawą zasadniczą. Kontrola taka może natomiast dotyczyć konstytucyjności aktów stosowania prawa, w tym w zakresie, w jakim naruszają

wprost normy ukształtowane ostatecznym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego (art. 190 ust. 1 Konstytucji RP; zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 listopada 2022 r., II CSKP 205/22; z 25 listopada 2022 r., III CZ 329/22; z 25 listopada 2022 r., III CZP 113/22; z 25 listopada 2022 r., III CZP 114/22; z 25 listopada 2022 r. III CZ 348/22; z 25 listopada 2022 r., II CSKP 254/22; z 25 listopada 2022 r., II CSKP 420/22; z 25 listopada 2022 r., II CSKP 426/22; z 7 grudnia 2022 r.; II CSKP 360/22; z 7 grudnia 2022 r., II CSKP 263/22; z 7 grudnia 2022 r., II CZ 234/22; z 7 grudnia 2022 r., III CZ 256/22; z 22 lutego 2023 r., I CSK 2634/22; z 6 marca 2023 r., III CZ 182/22; z 6 marca 2023 r., II CSKP 216/22; z 5 kwietnia 2023 r., I CSK 4868/22), to zaś w rozpoznawanej sprawie nie zostało stwierdzone.

9. Powyższe oznacza, że każdy sąd polski związany jest normą procesową lub ustrojową, która kształtuje skład sądu. Niedopuszczalne jest pominięcie jej stosowania z powołaniem się na normę wyższej rangi, nawet wówczas, gdy stawiana jest teza (zarzut), zgodnie z którym normatywnie ukształtowany skład sądu (jednoosobowy) narusza konstytucyjny lub konwencyjny standard prawa do sądu. Sądowa wykładnia ustawy w zgodzie z Konstytucją nie może stanowić podstawy do kreowania normy kompetencyjnej co do prawidłowości rozstrzygnięć ustawodawcy ani nie może służyć pozanormatywnej konkretyzacji norm konstytucyjnych z pominięciem w tym przypadku wyłącznej kompetencji prawodawcy.

10. Sąd Najwyższy nie dopatruje się naruszenia przez Sąd drugiej instancji w rozpoznawanej sprawie powołanych przepisów. Z pewnością nie nastąpiło naruszenie art. 32, art. 45 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 2, art. 31 ust. 3 i art. 176 Konstytucji RP. Nie został dotychczas wydany wyrok Trybunału Konstytucyjnego, w którym byłby uznany za niezgodny z normami konstytucyjnymi lub konwencyjnymi.

11. W szczególności Konstytucja RP nie normuje, a zatem tym bardziej nie nakazuje, wprowadzenia w postępowaniach cywilnych określonego modelu składów sądów w sprawach cywilnych. Wywodzenie takiego nakazu w orzecznictwie z powołaniem norm konstytucyjnych stanowiłoby działalność o

charakterze prawotwórczym, i jako taka naruszenie norm konstytucyjnych, w tym przede wszystkim jej art. 7. Z kolei art. 45 ust. 1 Konstytucji RP nie tworzy gwarancji instytucjonalnych w zakresie ustrojowym poza tymi, które wprost wynikają z utrwalonego standardu zrekonstruowanego w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego.

12. Wniosku powyższego nie zmienia w żadnej mierze funkcja i cel zasady kolegialności, która niewątpliwie ma zapewnić wyższy standard ochrony prawnej i bezpieczeństwa stron, istotnie zmniejszając ryzyko wydania orzeczenia wadliwego. Kolegialność składu orzekającego, będąca ugruntowaną zasadą w postępowaniach odwoławczych, zapewnia wyższy standard kontroli odwoławczej (zob. E. Waśkowski, *Podręcznik procesu cywilnego*, Wilno 1932, s. 106-109). Nie można jednak wywodzić z tego założenia konstytucyjnego nakazu ukształtowania określonego składu sądu w ustawie. Nakaz kierowany w tym zakresie byłby jednak przede wszystkim do prawodawcy, nie zaś do sądu, który nie może zastępować ustawodawcy i kreować co do dopuszczalnych czy wymaganych składów normy prawne w ramach swoistego sądowego prawotwórstwa.

13. Granice wykładni w zgodzie z Konstytucją RP wyznacza zakaz wkraczania sądownictwa w sferę kompetencji prawodawczych (w wymiarze „pozytywnym”, ang. *judicial law-making*, „*legislating from the bench*”) oraz w ramy wyłącznych kompetencji sądu konstytucyjnego (w wymiarze „negatywnym”). Takie przypisanie kompetencji stanowi w istocie uzurpację władzy, co *per se* narusza zasadę państwa demokratycznego (art. 2 Konstytucji RP), a to z uwagi na wykonywanie kompetencji zastrzeżonych na mocy Konstytucji dla innych organów, w tym prawodawcy jako organu w władzy publicznej wybieranego przez obywateli (mającego tak ukształtowaną legitymację wyłączną w zakresie stanowienia prawa, zaś sądownictwo jest z natury „wyborczo nieodpowiedzialne”, ang. *electorally irresponsible*, zob. A. M. Bickel, *Foreword: The Passive Virtues*, Harvard Law Review 1961, vol. 75, s. 75). Jest oczywiste, że tak rozumiane zjawisko aktywizmu sędziowskiego stanowiące kreowanie normy prawnej nieistniejącej, i to o randze konstytucyjnej, prowadzi do naruszenia zasady trójpodziału władzy (art. 10 ust. 1 Konstytucji RP), która nie ma znaczenia i wymiaru wyłącznie „jednokierunkowego”,

tj. wyznaczając granice kompetencji władzy prawodawczej i wykonawczej poprzez zapewnienie odrębności i wyłączności kompetencji władzy sądowniczej.

14. Obowiązek zapewnienia każdemu prowadzenia i rozpoznania jego sprawy przez sąd wykazujący kwalifikacje określone w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP spoczywa na prawodawcy. To on, przez odpowiednie ukształtowanie struktury sądów, określenie właściwości i trybu postępowania przed nimi (art. 176 ust. 2 Konstytucji), jak również adekwatne do tych wymogów wskazanie przesłanek o charakterze personalnym, legitymujących sędziów do rozpoznawania spraw (art. 178, art. 180 i art. 181 Konstytucji RP), zagwarantować winien spełnienie od strony organizacyjno-proceduralnej przymiotów, o których mowa w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 15 stycznia 2009 r., K 45/07, OTK ZU nr I/A/2009, poz. 3; zob. też powołane tam orzecznictwo).

15. Zasadność, trafność, praktyczność czy funkcjonalność rozwiązania ustawowego nie stanowią podstawy do oceny jego stosowania, a także konstytucyjności (co do tego, iż te kryteria nie podlegają ocenie konstytucyjności zob. np. orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 20 listopada 1995 r., K 23/95, OTK w 1995 r., t. II, poz. 33, s. 121; z 24 lutego 1997 r., K 19/96, OTK ZU nr 1/1997, poz. 6, s. 40; wyrok z 19 września 2006 r., K 7/05, OTK ZU nr 8/A/2006, poz. 107). Trybunał Konstytucyjny kilkakrotnie wywiódł, że „nie jest powołany do kontrolowania celowości i trafności rozwiązań przyjmowanych przez ustawodawcę. Punktem wyjścia dla jego orzeczeń jest zawsze założenie racjonalnego działania ustawodawcy i domniemanie zgodności ustaw z konstytucją. Jeżeli jednak konstytucja nakłada na ustawodawcę obowiązek stanowienia prawa zgodnego z wymaganiami o tak generalnym charakterze, jak demokratyczne państwo prawne czy zaufanie obywatela do państwa, to nakazuje to Trybunałowi Konstytucyjnemu interweniować w tych wszystkich przypadkach, gdy ustawodawca przekroczy zakres swej swobody regulacyjnej w sposób na tyle drastyczny, że naruszenie wspomnianych klauzul konstytucyjnych stanie się ewidentne” (m.in. wyroki: z 8 kwietnia 1998 r., K. 10/97, OTK ZU nr 3/1998, poz. 29; z 17 maja 2005 r., P 6/04, OTK ZU nr 5/A/2005, poz. 50). Skoro kompetencji w zakresie powyższej oceny nie

ma Trybunał Konstytucyjny, to tym bardziej nie mają jej inne organy władzy publicznej, w tym sądy.

16. Sąd nie ma kompetencji wyłączenia prawodawcy co do decydowania o składach sądów kształtowanych zgodnie z normą ustawową.

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie sposób nie dostrzec, że nie jest rolą sądu ocena celowości wprowadzenia wynikającej wprost z ustawy normy prawnej, co miałoby uzasadniać odstępianie od jej stosowania. Sąd nie ma także kompetencji samodzielnego rozstrzygania, czy określone przepis ustawy, którym jest na mocy art. 178 Konstytucji RP związany tak długo, jak długo nie zostanie skutecznie uchylony względnie nie utraci mocy na skutek orzeczenia TK, w sposób wystarczający, uzasadniony, czy też ekstensywny ograniczają konstytucyjne prawo podmiotowe, mając na uwadze to, czy ingerencja spełnia wymagania zasady proporcjonalności (art. 31 ust. 1 ustawy zasadniczej) z uwagi na konstytucyjne jej kryteria. Ewentualne wątpliwości w tym zakresie wymagają, jak już wskazano, uruchomienia przewidzianej w Konstytucji RP i ustawodawstwie procedury pozwalającej na weryfikację zgodności ustawy z aktami wyższej rangi i ewentualną jej eliminację z systemu prawa (art. 190 ust. 3 i 4 Konstytucji RP).

17. Jak wynika z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, sąd właściwy w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP to sąd, który jest w myśl przepisów ustaw właściwy do rozpoznania sprawy ze względu na uregulowania dotyczące jego właściwości rzeczowej, miejscowej i funkcjonalnej oraz który orzeka we właściwym składzie, a ponadto, któremu powierzony został określony rodzaj spraw (np. cywilnych czy administracyjnych, zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 marca 2012 r., P 39/10, OTK ZU nr 3/A/2012, poz. 26; postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 2 kwietnia 2014 r., SK 26/13, OTK ZU nr 4/A/2014, poz. 45). Zarzut naruszenia prawa do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy powinien opierać się na wskazaniu, że sprawę skarżącego rozpoznał sąd, którego zasady i tryb postępowania jest nieadekwatny do charakteru stosunku prawnego stanowiącego przedmiot „sprawy”, o której mowa w art. 45 ust. 1 Konstytucji (postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 6 lipca 2004 r., Ts 59/03, OTK ZU nr 3/B/2004, poz. 176; wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 10 czerwca 2008 r., SK

17/07, OTK ZU nr 5/A/2008, poz. 78; postanowienia z 12 kwietnia 2010 r., Ts 246/08, OTK ZU nr 3/B/2010, poz. 176 i 18 grudnia 2014 r., Ts 43/13, OTK ZU nr I/B/2015, poz. 17).

Jak wskazuje Trybunał, „sam fakt wydania orzeczenia przez sąd w składzie jednego sędziego nie stanowi naruszenia prawa do rozpoznania sprawy przez niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. (...) podjęcie w składzie jednoosobowym orzeczenia, (...) nie stanowi przełamania zasady niezawisłości, a zatem nie może uzasadniać tezy o naruszeniu w tym zakresie prawa do sądu zawartego w art. 45 ust. 1 Konstytucji” (postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z 22 kwietnia 2004 r., Ts 44/03, OTK ZU nr 2/B/2004, poz. 120).

18. Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela stanowisko zawarte w postanowieniu SN z 29 kwietnia 2022 r., III CZP 77/22, w którym wskazano, że odstępstwo od zasady kolegialności nie jest równoznaczne z naruszeniem (zwłaszcza oczywistym) art. 45 ust. 1 Konstytucji RP (zob. też np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 6 lipca 2022 r., II PSK 4/22; 15 września 2022 r., I CSK 3229/22; 19 września 3653/22; 15 listopada 2022 r., I CSK 3695/22).

19. Mając powyższe na uwadze i fakt, iż Sąd Najwyższy nie dopatrył się konieczności rozstrzygnięcia wątpliwości w zakresie wskazanym przez skarżącego, w tym konieczności zwrócenia się do Trybunału Konstytucyjnego, postanowiono jak w sentencji.

20. Powyższych ustaleń nie może podważyć fakt, iż już po wydaniu niniejszego postanowienia została podjęta uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych SN z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22. W uchwale tej Sąd Najwyższy uznał, że rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP), ponieważ nie jest konieczne dla ochrony zdrowia publicznego (art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP) i prowadzi do nieważności postępowania (art. 379 pkt 4

k.p.c.) oraz postanowił nadać uchwale moc zasady prawnej i ustalił, że przyjęta w uchwale wykładnia prawa obowiązuje od dnia jej podjęcia.

Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych SN z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22, nie miała wpływu ani znaczenia dla niniejszego rozstrzygnięcia, bowiem Sąd w niniejszej sprawie orzekł przed jej podjęciem.

21. Jedynie na marginesie należy wspomnieć, że Sąd Najwyższy w świetle ustaleń wcześniejszych nie podziela powyższego stanowiska wyrażonego w uchwale z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22.

Uchwała ta nakłada w istocie na składy Sądu Najwyższego niedopuszczalny i wprost naruszający Konstytucję RP obowiązek odmowy stosowania ustawy, przez co w sposób jaskrawy przekracza konstytucyjną zasadę podziału władzy, tj. art. 10 w związku z art. 178 i art. 188 Konstytucji. Skład Sądu Najwyższego może być związany uchwałą jako aktem wykładniczym jedynie w takim zakresie, w jakim nie narusza ona w sposób bezpośredni nakazu związania Sądu ustawą (art. 178 Konstytucji RP), co obliguje każdorazowo Sąd do podjęcia wszelkich działań zmierzających do podważenia skutku rozstrzygnięcia w sposób oczywisty niekonstytucyjnego. O ile bowiem Sąd pozostaje związany ustawą, o tyle w konstytucyjnym, demokratycznym państwie prawnym (art. 2 Konstytucji RP) nie może być związany niekonstytucyjnym aktem stosowania prawa, który wprost narusza normy konstytucyjne, w tym monopol Trybunału Konstytucyjnego w zakresie rozstrzygania o zgodności ustaw z aktami wyższej rangi oraz związania sędziego ustawą.

Podjęcie takich działań w niniejszej sprawie nie było jednak konieczne z uwagi na wskazany w uchwale z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22, „czasowy zakres obowiązywania wykładni”.

22. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 15 października 2002r., II CZ 102/02; 28 marca 2007r., II CSK 84/07; 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; 8 lipca 2008r., I CSK 111/08).

23. Skarga kasacyjna nie spełnia powyższego kryterium. Zawarty w niej wniosek oparty na potrzebie wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie został wadliwie sformułowany, gdyż nie powołano aktualnego orzecznictwa wskazującego na istnienie takich rozbieżności. Uzasadnienie skargi stanowi w istocie zaprezentowanie problemu, który w ocenie skarżącego wymaga ustaleń Sądu Najwyższego, jednak nie zawiera wymaganej pogłębionej analizy prawnej wymaganej od profesjonalnego pełnomocnika.

V.

24. Jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano ponadto oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to

twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

25. Skarga kasacyjna nie spełnia również powyższego kryterium. Skarżący nie wskazał konkretnych argumentów umożliwiających przyjęcie, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Obok kwestii omówionych już powyżej należy wskazać, że skarżący nie wykazał, że podnoszone w skardze zastrzeżenia natury proceduralnej mogły mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i art. 99 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

[SOP]

[as]

